

GHIDUL FACILITATORULUI
în cadrul
SCHIMBULUI INTERCULTURAL
desfășurat în
SATUL COPIILOR (TROGEN, ELVEȚIA)
în perioada 6 - 26 noiembrie 2015
de către
CONSILIUL NAȚIONAL AL TINERETULUI DIN MOLDOVA (CNTM)

1. PREZENTAREA PROIECTULUI DE SCHIMB INTERCULTURAL

Schimbul Intercultural este o activitate parte a proiectului „Dialog Intercultural în Moldova”, implementat de către Consiliul Național al Tineretului din Moldova (CNTM) și susținut financiar de Fundația Elvețiană pentru Copii „Pestalozzi” (PCF). Proiectul „Dialog Intercultural în Moldova” se desfășoară în perioada Aprilie 2010 - Decembrie 2019 și are drept scop sporirea nivelului de toleranță și dialog intercultural între tinerii reprezentanți ai diferitor minorități etnice din Republica Moldova.

Schimbul Intercultural va avea loc în „Satul Copiilor” în orașelul Trogen, Elveția, în perioada **6 - 26 noiembrie 2015**, pe o durată de 21 de zile (15 zile de activități și aproximativ 6 zile drum).

În cadrul acestui Schimb Intercultural vor participa 40 de copii/tineri, reprezentanți ai diferitor etnii, cu vârsta cuprinsă între 16 - 17 ani, selectați din orașele Chișinău, Cimișlia, Bălți, Soroca, Edineț, Cahul, Ungheni și UTA Găgăuzia (regiunile de implementare a proiectului). Grupul din Moldova va participa la schimb intercultural cu tinerii din alte țări - Elveția, Macedonia sau Serbia.

Schimbul Intercultural este compus din cursuri pentru participanții din Moldova ținute de către trainerul/ trainerii din Satul Copiilor, urmate de cursuri comune cu copiii din alte state.

Scopul Schimbului Intercultural este de a spori nivelul de toleranță și dialog intercultural între tinerii reprezentanți ai diferitor minorități etnice din Republica Moldova, prin facilitarea unui Schimb Intercultural cu caracter educativ, în care tinerii își pot valorifica propriile tradiții și cunoaște alte culturi prin reprezentanții acestora.

Participanții vor fi încadrați în mai multe tipuri de activități: ateliere și seminare privind dialogul intercultural, Drepturile Copilului, toleranță, organizarea și managementul propriilor activități, emisiuni radio, dezbateri, activități sportive și excursii. Toți participanții vor primi informația pe suport de hârtie astfel ca ulterior Schimbului Intercultural, în instituția unde învață, să poată desfășura în mod individual activități pentru colegii lor.

2. FUNCȚIILE FACILITATORULUI:

Facilitatorii, împreună cu echipa de implementare a proiectului, vor participa în toate etapele de pregătire, desfășurare și evaluare a Schimbului Intercultural.

Facilitatorii au următoarele responsabilități:

- Susținerea tinerilor și părinților în procesul de pregătire pentru Schimbul Intercultural;
- Participarea la sesiuni de pregătire și activități de consolidare a echipei, organizate de echipa de management a proiectului;
- Asigurarea securității tinerilor în timpul călătoriei;
- Asigurarea traducerii în timpul cursurilor: Engleză - Română - Rusă.
- Administrarea responsabilităților în căsuțe (disciplină, curățenie, de serviciul la bucătărie, igiena personală etc.);
- Comunicarea constructivă cu Coordonatorul schimbului și personalul Satului Copiilor, pentru bună desfășurare a schimbului intercultural;
- Monitorizarea și susținerea participanților în organizarea activităților de follow-up la întoarcere în țară.

Facilitatorii pot veni cu propuneri de activități pe care ar dori să le desfășoare în timpul cursurilor în cadrul Schimbului Intercultural. Aceste propuneri de activități vor fi discutate și aprobate de către formatorul din partea PCF.

A. Funcțiile facilitatorilor la etapa de pregătire:

Pregătirea actelor:

- asistă coordonatorii locali și părinții în procesul de elaborare a declarațiilor notariale (oferă copia buletinului de identitate etc.);
- participă la ședințele/întrevederile cu părinții și copiii/tinerii participanți în Schimbul Intercultural;

Realizare a atelierelor de pregătire a participanților:

- Participă la atelierelor de pregătire a participanților și părinților și oferă susținere metodologică echipei de implementare a proiectului în desfășurarea atelierelor;
- Face cunoștință cu ghidul participantului și oferă informațiile necesare părinților și participanților;
- Oferă suport și asistă participanții în pregătirea prezentării țării.

Perioada călătoriei Chișinău - Trogen - Chișinău:

- Asigură securitatea participanților atât în autocar, cât și pe parcursul excursiilor în orașele de tranzit (orașele în care grupul face popas: Budapesta și Viena);
- Facilitează trecerea frontierelor - fiecare facilitator va trece controlul pașapoartelor împreună cu grupul său de participanți;
- Acordă ajutorul necesar liderului de grup în organizarea alimentării participanților în timpul călătoriei;
- Observă starea fizică și emoțională a fiecărui participant și întreprind acțiunile adecvate;
- Sunt **persoanele de contact** și mențin comunicarea continuă cu echipa proiectului din Moldova.

B. Funcțiile facilitatorului pe perioada șederii în „Satul Copiilor” și desfășurare a programului Schimbului Intercultural:

În cadrul primei ședințe cu trainerul PCF, facilitatorii vor semna un acord cu PCF prin care se vor obliga să asigure supravegherea zilnică a participanților din grupul de care sunt responsabili, în conformitate cu Convenția cu privire la Drepturile Copilului (cu stipularea expresă a articolului 14 „libertatea de gândire, de conștiință și religie“, articolului 16 „protecția vieții private“, articolului 20 „protecția copilului înafara familiei“) și Regulilor Satului Copiilor (stipulate la sfârșitul acestui document).

În cadrul activităților de instruire, facilitatorii:

- Asigură traducerea din engleză în română sau rusă și invers, în timpul activităților din cadrul schimbului;
- Oferă suport organizatoric trainerului responsabil din partea PCF (la solicitarea acestuia);

- Fac notițe în ceea ce privește metodele utilizate, comportamentul participanților, schimbările sau dezvoltările observate etc;
- Sunt prezenți la cel puțin 70% din activități;
- Informează din timp trainerul despre eventualele lipse;
- Poate desfășura activități cu participanții cu aprobarea prealabilă a trainerului PCF.

Ședințele periodice cu trainerul din cadrul PCF:

Periodic, echipa de facilitatori și trainerul PCF desfășoară ședințe comune fie de evaluare curentă, fie de planificare. Formatul și periodicitatea ședințelor sunt stabilite de către trainerul PCF; la dorință și necesitate facilitatorii pot să contribuie cu teme de discuții, să împărtășească observații și sugestii. Participarea facilitatorilor în cadrul ședințelor este obligatorie. Absența din cadrul acestora trebuie anunțată în prealabil și motivată.

În cadrul ședințelor, facilitatorii participă la evaluarea:

- implicării fiecărui participant atât în cadrul activităților, cât și în timpul liber sau activităților din casă;
- schimbării de comportament sau atitudine a participanților;
- comportamentului ce ține de lucrul de echipă a participanților sau alte informații relevante vizavi de ei.

Obligațiile „gospodărești” ale facilitatorilor în case:

- Explică participanților regulile de comportament în cadrul Satului Copiilor și asigură urmarea/respectarea acestor reguli;
- Explică regulile specifice din casă vizavi de funcționarea alarmei anti-incendiu, a mașinii de spălat, tehnicii de la bucătărie, din camerele de baie, securitate etc;
- Asigură formarea echipei de serviciu la bucătărie și livrarea bucatelor de la bucătăria centrală în căsuțe;
- Asigură ca echipa de serviciu să-și îndeplinească toate atribuțiile:
  - spălatul veselei,
  - compostarea deșeurilor (reciclarea),
  - aruncatul gunoiului la timp,
  - menținerea curățeniei în sufragerie, bucătărie, în toată casă (coridoare, camere, băi și veceuri),
  - comandarea dejunului pentru următoarea zi.
- Însoțesc participanții la bucătărie, când se duce gunoiul, la medic etc.;
- Asigură buna funcționare a spațiilor de odihnă în căsuțe și accesul echitabil a tuturor participanților la bunurile din căsuță;
- Asigură prezența (la timp!) a tuturor participanților la masă și la activități;
- Asigură deșteptarea și culcarea la timp a participanților;
- Sunt încurajați să acorde participanților spațiu de discuții sau debriefing al zilei;
- Sunt **persoanele de contact** pentru administrația Satului, inclusiv bucătăria, departamentul servicii **gospodărești și cazare**, club etc.

În timpul excursiilor, facilitatorii:

- Însoțesc participanții în excursiile prestabilite;
- Asigură că toți participanții sunt în autocar și revin în Satul Copiilor, Trogen;
- Asigură securitatea participanților;
- Asigură (la necesitate) traducerea prezentării orașelor oferite de ghid.

În timpul liber al participanților, facilitatorii:

- Observă activitățile, jocurile participanților;
- Facilitează (după necesitate) comunicarea cu alți participanți;
- Organizează o serie de activități non-formale pentru participanți;
- Supraveghează participanții atât în interiorul, cât și în afara casei.

Ziua liberă a facilitatorului

În cadrul celor două săptămâni de activități facilitatorii pot lua o zi liberă. Pentru această zi liberă facilitatorii vor primi tichete de tren pentru a petrece o zi în Saint-Gallen (cel mai apropiat oraș de Trogen) sau pot decide la libera lor atitudine cum își organizează ziua. Distribuirea zilelor libere are loc de la începutul programului schimbului împreună cu trainerul PCF și în comunicare și comun acord cu echipa de facilitatori.

Alte responsabilități și obligații facilitatorilor:

- Participanții pot să discute teme legate de cursuri și experiențele lor proaspete din cadrul activităților de curs sau timpul lor liber în Satul Copiilor. În cadrul acestor discuții, Facilitatorii se vor implica activ în calitate de moderatori/instrucitori și pot acorda feedbackul necesar;
- Facilitatorii sunt obligați să încurajeze participanții din grupurile lor să interacționeze cu alți participanți din grupurile prezente în Satul Copiilor;
- Să interacționeze pe cât de mult posibil cu Facilitatorii din alte grupuri.

C. Funcțiile facilitatorului în perioada de desfășurare a activităților de follow-up:

Faza follow-up este lansată chiar în Satul Copiilor odată cu planificarea „Planurilor de acțiuni Follow-up” de către participanți. Implementarea planului de acțiuni în localitatea de origine trebuie să fie monitorizată de către facilitatori. Facilitatorii se pot implica în susținerea tinerilor cu sfaturi, contacte, etc., încurajări, dar fără a avea un rol activ de moderator/formator.

După realizarea activităților locale, la care facilitatorii vor participa în mod obligatoriu, facilitatorii, împreună cu participanții, vor elabora un raport-tip de evaluare (document elaborat de PCF) care va fi prezentat echipei de implementare a proiectului de Schimb Intercultural din Moldova.

De asemenea, aproximativ o lună după Schimbul Intercultural se va realiza o evaluare a Schimbului Intercultural cu participanții, la care vor participa toți facilitatorii.

Ulterior, toate rapoartele facilitatorilor împreună cu evaluările participanților vor fi expediate atât trainerului responsabil de Proiectul de Schimb Intercultural din cadrul PCF, cât și administrației/coordonatorilor PCF.

3. ETICA FACILITATORULUI ȘI REGULILE DE COMPORTAMENT

Fiecare facilitator reprezintă un model de comportament pentru participanții în cadrul schimbului intercultural. Astfel, este foarte important ca fiecare din facilitatori să respecte normele de conduită prestabilite de PCF și CNTM, cât și regulile de bun simț.

Facilitatorii trebuie să dea dovadă de lucru în echipă, susținere reciprocă, bună comunicare și înțelegere în echipă. Facilitatorii vor distribui responsabilitățile echitabil pe întreg schimb: în timpul călătoriei, excursiilor, activităților, obligațiilor gospodărești din case și pe teritoriul Satului Copiilor.

Facilitatorii pot primi vizitatori în zilele lor libere. **Facilitatorii nu au voie să absenteze pe timp de noapte.**

Fiecare căsuță va avea un **facilitator lider**. Facilitatorul lider al grupului va asigura ghidarea și comunicarea generală pe întreg schimb, cât și comunicarea cu echipa CNTM, trainerul și staff-ul PCF.

Se interzice ca facilitatorii să:

- Fumeze în imediată apropiere a copiilor;
- Împrumute, dăruiască sau vândă țigări copiilor;
- Consume alcool în prezența copiilor sau până la ora 22:00;
- Faciliteze cumpărarea alcoolului (băuturilor energizante: red-bull, cafea etc.) pentru copii;
- Folosească cuvinte nepoliticoase și înjurături;
- Ridice vocea sau să aplice forța fizică;
- Trateze inegal participanții sau să acorde preferințe personale;
- Discrimineze sau instige la discriminare.

4. BENEFICIILE FACILITATORULUI

Chiar dacă lista obligațiilor, funcțiilor și regulilor puse pe seama facilitatorului este enormă, această funcție implică și nenumărate avantaje și beneficii. Printre acestea pot fi enumerate:

- De a învăța noi metode și tehnici non-formale de lucru cu copiii/tinerii;
- De a face schimb de experiențe profesionale nu doar cu facilitatorii de peste hotare dar și cu colegii din Moldova;
- De a călători și vizita diferite țări și orașe europene;
- De a îmbunătăți o limbă străină (engleza, germana sau italiana);
- De a îmbunătăți abilitățile de comunicare cu copiii și tinerii;
- De a primi o doză de energie de la generația tânără;
- Și multe altele ☺.